

Література

1. Коліушко І. Б. Виконавча влада та проблеми адміністративної реформи в Україні: монографія / І. Б. Коліушко. – К.: Факт, 2002. – 260 с.
2. Ковенко О. Ю. Адміністративна реформа як крок до створення успішних територіальних громад / О. Ю. Ковенко // Теорія та практика державного управління. – 2012. – Вип. 2. – С. 362-368.
3. Дмитрук І. М. Адміністративно-територіальна реформа в Україні у контексті поняття «децентралізація» / І. М. Дмитрук // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.pap.in.ua/5_2015/54.pdf.

УДК 336.143:17.024.4(100) (043.2)

Устинова І. П., к.ю.н., доцент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПОЛЬСЬКИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ГАРАНТУВАННЯ БАНКІВСЬКИХ ВКЛАДІВ

Сучасне правове регулювання гарантування вкладів фізичних осіб у банківський сектор України потребує ґрунтовного вивчення та подальшого удосконалення, враховуючи кризовий стан. Польський досвід є цінним, тому що за тривалий час дії законодавства, ця країна змогла стабілізувати банківський сектор за рахунок внесків фізичних осіб, в тому числі.

Нинішню форму польської системи гарантування вкладів (депозитів) створює закон від 14 грудня 1994 р. про Банківський Гарантійний Фонд (БГФ) (далі – Закон про БГФ) [1], який набув чинності 17 лютого 1995 р. Фонд як окрема установа почав працювати в квітні 1995 р. разом із конституцією його органів, тобто Радою Фонду та Управлінням Фонду. Це означає, що після набуття чинності рекомендації Директиви 94/19/ВЕ про систему гарантій банківських депозитів [2], більшою частиною були впроваджені в польську правову систему.

Основними завданнями Банківського Гарантійного Фонду є: давати гарантії на грошові засоби, що є в банках, за рахунок охоплення обов'язковою системою гарантування, до межі, встановленої законом, з метою запобігання банкрутства банків шляхом надання фінансової допомоги у випадку загрози банкрутства, збір та аналіз інформації про банки охоплених гарантією.

Польська система гарантування вкладів була сформована на основі таких припущень і принципів [3, с. 74-76]: рівність суб'єктів системи гарантування у фінансуванні діяльності Банківського Гарантійного Фонду, а також користування з його діяльності по наданню допомоги або гарантій, пропорційність участі банків у фінансуванні системи гарантування на основі згромаджених коштів (ресурсів) до дня

припинення діяльності, загальності та обов'язковості участі в системі банків і філії іноземних банків, які надають послуги на території Польщі, характер БГФ як *risk minimizer*; звільнення Банківського Гарантійного Фонду від сплати податку від юридичних осіб, збору коштів для інтервенції Банківського Гарантійного Фонду у змішаній системі, на фонд допомоги *ex ante*, а на фонд для захисту гарантованих коштів (ресурсів) *ex post*, декретного регулювання форм та загальних критеріїв для надання допомоги банкам, для надання допомоги банкам на умовах, вигідніших, ніж ринкові, свободу у визначенні загальних умов допомоги з боку Ради Фонду; неутручання в діяльність банків, якщо не користаються з допомоги фонду; відокремленість системи гарантії вкладів та компенсації для інвесторів (Директива 97/9/ВЕ [12]).

Основний принцип гарантування вкладів припускає, що кожен вкладник може отримати у разі неплатоспроможності банку повернення своїх внесків у сумі, що була визначена у статуті. Закон про БГФ встановлює докладні правила для створення і функціонування системи обов'язкової та договірної гарантії грошових коштів, розміщених на рахунках у банках, а також види діяльності з метою надання допомоги банкам у надзвичайній ситуації втрати платоспроможності [4, с. 72].

Банківський Гарантійний Фонд є важливою частиною мережі фінансової безпеки *sensu largo* як сукупність установ та регуляція, що захищають підприємців і споживачів від втрат, спричинених неплатоспроможністю банків та інших фінансових посередників. У вузькому сенсі належить до банківської системи і до принципів співробітництва між контрольними органами, фондами гарантування вкладів і Центральним банком [5, с. 215]. Головну роль у польській мережі фінансової безпеки відіграє: Польський Національний Банк (ПНБ) – центральний банк, який виступає в якості кредитора останньої інстанції, яку називають також аварійною підтримкою ліквідності; Комісія з Фінансового Нагляду (КзФН) – установа для нагляду за діяльністю банківського сектора, ринку капіталу, страхування та пенсійного забезпечення та електронних грошей, Банківський Гарантійний Фонд – що забезпечує захист депозитів фізичних і юридичних осіб, Міністерство фінансів – основний орган, який регулює фінансову систему.

Література

1. Dz. U. z 2009 r. – Nr 84. – Poz. 711 ze zm.
2. Głuchowski J. Bankowość. Podręcznik dla studentów / J. Głuchowski, J. Szambelańczyk. – Poznań, 1999.
3. Szambelańczyk J. Miejsce i rola Bankowego Funduszu Gwarancyjnego w sieci bezpieczeństwa systemu finansowego w Polsce / J. Szambelańczyk // Bezpieczny Bank. – 2005. – Nr 1.
4. Krzyżkiewicz Z. Innowacje bankowe / Z. Krzyżkiewicz. – Warszawa, 1996.
5. Dobaczewska A. Bankowy Fundusz Gwarancyjny / A. Dobaczewska. – Warszawa, 2000.